

نگاهی به بودجه نظامی چین

مهدی رضائی (کارشناس ارشد بانکداری)

۲۵ مرداد ۱۳۹۶

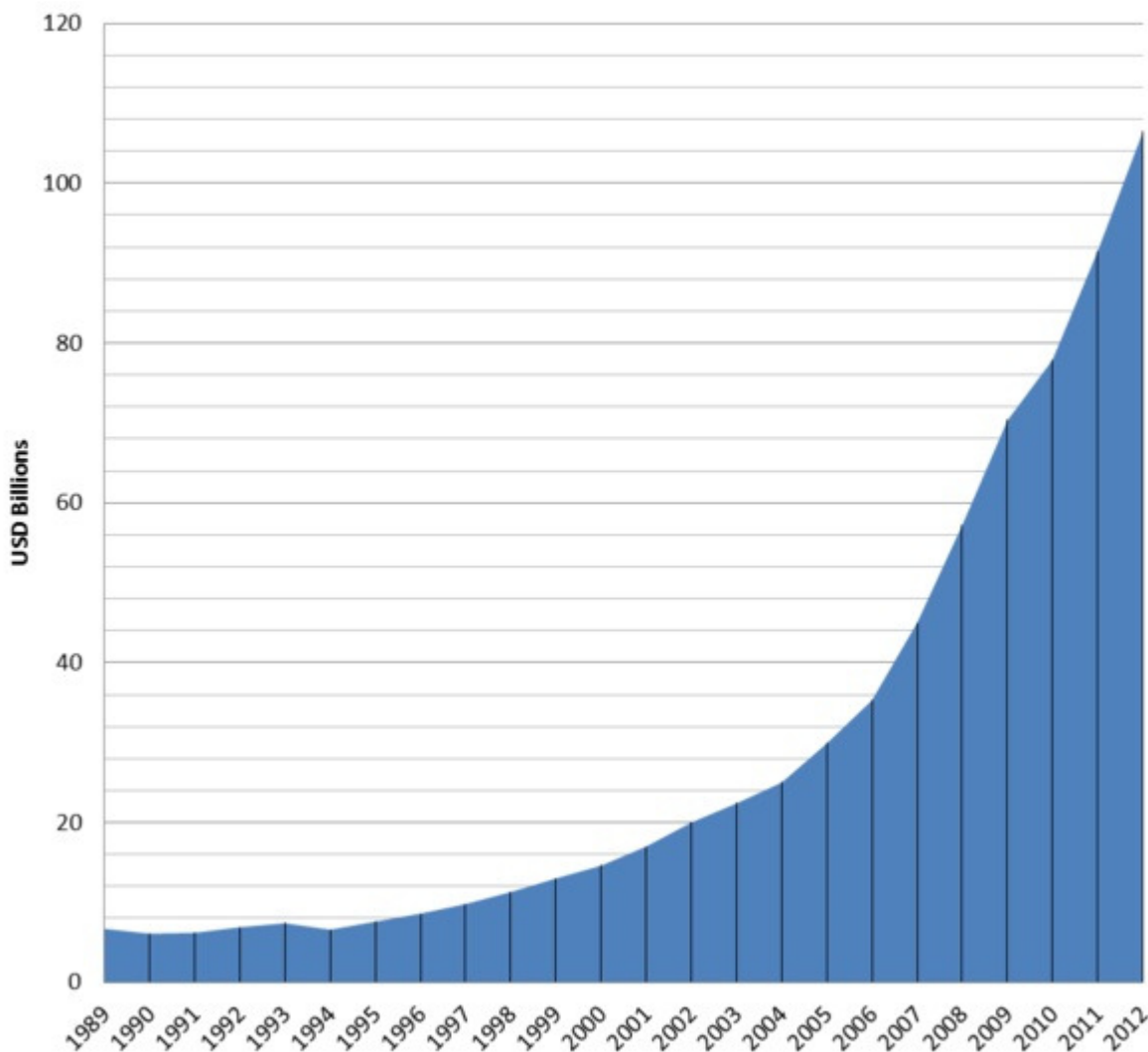
شماره مسلسل: ۳۳۰۰۳۶۷

شماره شاپا: ۵۳۸۵-۲۴۲۳

طبق گزارش مؤسسه بین‌المللی مطالعات استراتژیک (IISS) در لندن که به بررسی روندها و بودجه‌های نظامی در سراسر جهان می‌پردازد، قدرت نظامی چین در حال رسیدن به برابری با کشورهای غربی است. این مؤسسه با اشاره به اینکه هواپیماهای بدون سرنشین چینی در نیجریه و عربستان سعودی دیده شده‌اند، قدرت نیروی هوایی چین را نزدیک به کشورهای اروپایی دانسته‌است. جان چپمن، مدیر این مؤسسه، خاطرنشان کرده‌است که «دیگر نمی‌توان به برتری نظامی غرب مطمئن بود».

چین در طول قرن بیستم، یک قدرت نظامی متوسط محسوب می‌شد و فاقد اقتصاد و تکنولوژی لازم برای ایجاد یک ارتش مدرن بود. چین همچنین پس از کشتار میدان تیانانمن در سال ۱۹۸۹ از سوی کشورهای غربی مورد تحریم تسلیحاتی قرار گرفت و لذا مجبور بود با سرقت تکنولوژی از غرب با کمک کشورهایی مثل اسرائیل و روسیه به تأمین تسلیحات خود بپردازد. با این حال، در سه دهه گذشته، رشد شگرف اقتصاد چین باعث خارج شدن میلیون‌ها نفر از فقر شده و به این کشور امکان داده تا بودجه نظامی خود را تا بیش از ده برابر افزایش دهد.

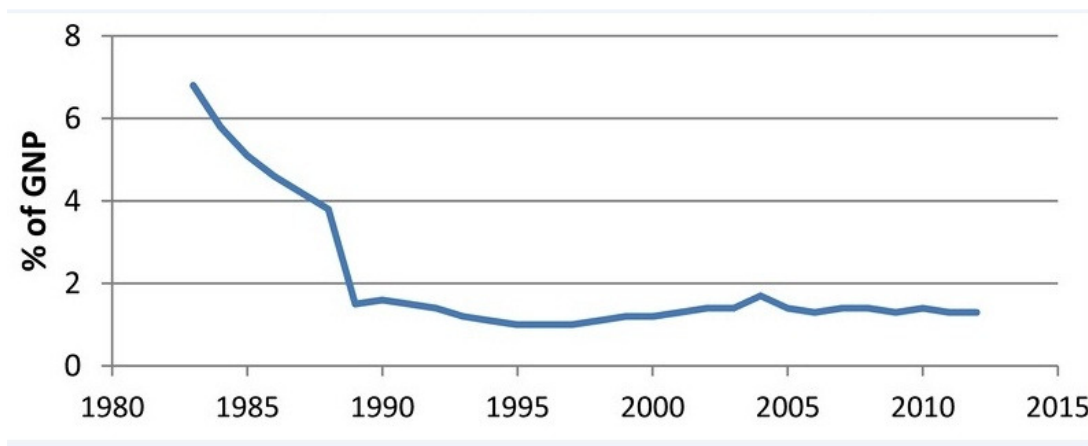
دولت چین هر سال در ماه مارس، یک رقم کلی واحد برای هزینه‌های نظامی ملی شامل شامل حقوق کارکنان، هزینه‌های آموزش، نگهداری از تجهیزات، پشتیبانی از عملیات‌های کنونی و آینده و توسعه و خرید تسلیحات و تجهیزات و خودروهای جدید منتشر می‌کند. (۱)

نمودار ۱- بودجه نظامی سالانه چین بر حسب میلیارد دلار آمریکا

منبع: <http://www.globalsecurity.org/military/world/china/budget-table.htm> (۹)

بودجه نظامی چین تقریباً حدود دو درصد از تولید ناخالص داخلی‌اش را تشکیل می‌دهد، یعنی همان مقداری که ناتو به اعضایش توصیه می‌کند به نیروهای مسلح اختصاص دهند.

نمودار ۲- بودجه نظامی چین بر اساس درصدی از تولید ناخالص ملی

منبع: <http://www.globalsecurity.org/military/world/china/budget-table.htm> (۹)

در سال ۲۰۱۵، رقم رسمی هزینه‌های دفاعی دولت چین، ۱۴۶ میلیارد دلار بود که نسبت به سال ۲۰۱۴ (۱۳۱ میلیارد دلار)، یک افزایش ۱۱ درصدی را نشان می‌داد. (۲) این رقم، بودجه نظامی چین را به بیشترین بودجه نظامی در جهان پس از آمریکا تبدیل می‌کند. (۳) طبق گزارش مؤسسه پژوهش صلح بین‌المللی استکهلم (SIPRI)، چین در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴، به سومین صادرکننده بزرگ تسلیحات عمده در جهان تبدیل شد. بخش عمده صادرات (بیش از ۶۸ درصد) به مقصد سه کشور پاکستان، بنگلادش و میانمار است. چین همچنین تسلیحات عمده را به هجده کشور آفریقایی صادر می‌کند. (۴)

سازمان‌های پژوهشی گوناگون، بودجه نظامی چین را بیشتر از میزان رسمی اعلام‌شده توسط دولت چین می‌دانند. بودجه نظامی چین بین سال‌های ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۳ دو برابر شد و تقریباً به سطح بودجه نظامی انگلستان و ژاپن رسید و تا سال ۲۰۰۵، سالانه بیش از ۱۰ درصد افزایش می‌یافت. در سال ۲۰۱۰، طبق گزارش سالانه وزارت دفاع آمریکا به کنگره راجع به قدرت دفاعی چین، بودجه نظامی واقعی چین در سال ۲۰۰۹، حدود ۱۵۰ میلیارد دلار بوده است. بنا به تخمین مؤسسه پژوهش صلح بین‌المللی، بودجه نظامی چین در سال ۲۰۰۹ حدود ۱۰۰ میلیارد دلار یعنی بالاتر از بودجه رسمی اعلام‌شده توسط دولت چین، اما پایین‌تر از تخمین وزارت دفاع آمریکا بوده است. (۵) مؤسسه بین‌المللی مطالعات استراتژیک در یکی از گزارش‌های خود در سال ۲۰۱۲، نشان داد که اگر روند افزایش بودجه نظامی چین ادامه داشته باشد، چین در ۲۵ تا ۳۰ سال آینده، به برابری نظامی با آمریکا خواهد رسید. (۶)

طبق پیش‌بینی‌های دفاعی مؤسسه نظامی جین (Jane's Information Group) در سال ۲۰۱۲، تخمین زده شد که بودجه دفاعی چین بین سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۵ از حدود ۱۱۹ میلیارد دلار به حدود ۲۳۸ میلیارد دلار می‌رسد. (۷) این رقم بیشتر از مجموع بودجه‌های نظامی سایر کشورهای بزرگ آسیا و البته کمتر از بودجه نظامی آمریکا در سال ۲۰۱۳ (بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار) است، اما بودجه نظامی آمریکا، به طور کلی، در سال‌های اخیر روند کاهشی داشته است. در فوریه ۲۰۱۷، نشریه «پاپولر مکانیکس» تخمین زد که بودجه نظامی چین بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار است. (۸)

جدول زیر مقایسه بودجه نظامی چند کشور بزرگ را به میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳-۲۰۱۲ نشان می‌دهد:

کشور	بودجه نظامی رسمی	SIPRI (۲۰۱۲)	آی.اچ.اس مارکیست (۲۰۱۳)	مؤسسه بین‌المللی مطالعات استراتژیک (۲۰۱۳)
آمریکا	۵۷۵	۶۸۲/۵	۵۸۲/۴	۶۰۰/۴
چین	۱۳۱	۱۶۶/۱	۱۳۹/۲	۱۱۲/۲
روسیه	۶۹/۳	۹۰/۷	۶۸/۹	۶۸/۲
انگلستان	۵۶/۹	۶۰/۸	۵۸/۹	۵۷
ژاپن	۴۷	۵۹/۳	۵۶/۸	۵۱
هند	۴۰	-	-	-

اسرائیل و روسیه همچنان مهم‌ترین صادرکنندگان تسلیحات به چین هستند. صدور تسلیحات از سوی اسرائیل که به برخی از آخرین فناوری‌های تسلیحاتی آمریکا دسترسی دارد، یکی از مسائل چالشی در روابط آمریکا و اسرائیل به شمار می‌آید.

با وجود پیشرفت‌های نظامی چین، نقاط ضعف آن را هم باید در نظر داشت. چین تلاش کرده است تا موتورهای مناسبی برای جت‌های جنگنده نسل پنجم خود بسازد، اما تا کنون موفق نبوده است. چین همچنین در زمینه کنترل و هشدار زودهنگام هواپرد (آواکس) فوق‌العاده ضعیف است و از سوی دیگر، فقط یک ناو هواپیمابر دارد حال آنکه نیروی دریایی آمریکا دارای یازده ناو هواپیمابر است. با این

حال، ظهور قدرت نظامی تازه‌نفس چین در منطقه قطعاً پیامدهای مهمی خواهد داشت که باید مد نظر پژوهشگران حوزه علوم نظامی و ژئواستراتژیک قرار گیرد.

منابع

- 1- John Pike. "China Military Spending/Budget". globalsecurity.org
- 2- "What does China really spend on its military?". ChinaPower, CSIS
- 3- Branigan, Tania. "China targets 7.5% growth and declares war on pollution". *Guardian*.
- 4- "Trends in International Arms Transfer, 2014". www.sipri.org. Stockholm International Peace Research Institute
- 5- "The 15 major spender countries in 2011 (table)". sipri.org.
- 6- "East-West military gap rapidly shrinking: report", By Peter Apps, Reuters
- 7- AIRSHOW-Fighters, radar, marine patrols top Asia's military wish-list, Raju Gopalakrishnan, Reuters
- 8- "China's Military Power Nears "Parity" With the West, Report Says". Popular Mechanics., Feb 16 2017
- 9- Military budget of China. (2017, July 26). In Wikipedia, The Free Encyclopedia. Retrieved 04:47, August 16, 2017

استفاده از مطالب با ذکر منبع آزاد است.

متون سیاستی منتشرشده در شمس، بیانگر دیدگاه نویسندگان بوده و لزوماً نظر این شبکه نیست.